

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Lapin yliopisto kiittää mahdollisuudesta saada lausua.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

Avoimien korkeakouluopintojen opiskelu työttömyysetuudella antaa mahdollisuuden osaamisen kasvattamiseen ilman pelkoa työttömyysturvan menettämisestä. Ikäraja, yli 25-vuotiaat, on kannatettava ikäraja, sillä sitä nuorempia on tarkoituksenmukaista ohjata hakeutumaan tutkinto-opiskelijaksi korkeakouluun.

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

Muutos vähentäisi työvoimapalveluiden hallinnollista työtä ja antaa mahdollisuuden suunnata asiantuntijatyötä enemmän työnhakijoiden uraohjaukseen.

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Esityksen positiivinen kokonaisvaikutus on osaamisen lisääntyminen yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Työttömät työnhakijat voivat hyödyntää työttömyysajan opiskelemalla korkea-asteen opintoja.

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta

tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

On huomioitava, että mahdolliseen tutkinnon suorittamiseen avoimilla korkeakouluopinnoilla liittyy opiskelijoilta perittävät maksut. On siis oletettavaa, ettei mahdollinen tutkinto-opiskelijamäärän kasvu tapahdu työttömien työnhakijoiden kohderyhmässä vaan muissa ryhmissä.

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

Avoimien korkeakouluopintojen opintomaksut noudattavat nyt maksuasetusta ja se on yleinen opintomaksu, joten muutoksia on vaikea arvioida. Korkeakouluilla on myös täyskatteellisuuden laskentamalli, mitä noudatetaan kv-tutkinto-ohjelmien lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden kohdalla. Muihin kuin edellisiin tilanteisiin liittyvät maksut vaativat lainsäädännön muutoksia.

Timonen Merija
Lapin yliopisto